

TARKASTUS: Perus- ja ihmisoikeudet (PIO) koulussa

Tarkastuksen osa 1: Johtaminen

Johtaminen perus- ja ihmisoikeus (PIO)-asioissa yleisesti

- Miten koulun johto mieltää oman roolinsa johtajana PIO-kysymyksissä?
- Millainen asenneilmapiiri on? Miten koulussa käsitellään PIO-asioita? Miten puututaan esille tulleisiin PIO-ongelmiin? Esim. kiusaamiseen joka liittyy johonkin syrjintäperusteeseen (vammaisuus, etninen alkuperä, kieli, vakaumus, poliittinen mielipide, ikä, seksuaalinen suuntautuminen, sukupuoli ja sen ilmaisu, ne.)? Entä jos on ongelmia opettajien tai koulun muun henkilöstön toiminnan osalta?

Paikallinen OPS

- Miten PIO:t on kirjattu paikalliseen OPSiin? Kiinnitettiinkö paikallisen suunnitelmien tekemisessä huomiota siihen, että PIO:t huomioidaan uudessa POPSissa aiempaa enemmän? Miten?
- Miten oppilaista ja vanhempia osallistettiin paikallisen suunnitelman tekemiseen?

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat

- Miten suunnitelmat tehtiin? (ketkä osallistuivat, kuka johti, tunnistettiinkö ongelmia ennen suunnitelman tekemistä)
- Ollaanko suunnitelmiin tyytyväisiä? Miten suunnitelmia laitetaan toimeen, seurataan, arvioidaan ja kehitetään?

Rekrytointi

- Opettajien rekrytointi (opettajien rikostaustojen selvittäminen ja huumetestaus, palkkatasa-arvo, sukupuolijakauma, määräaikaosuudet, pätevyys)

Osaaminen

- Onko koulun johto saanut koulutusta PIO:sta? Yhdenvertaisuudesta tai syrjimättömyydestä? Oppilaiden ja opettajien oikeuksista ja velvollisuuksista?
- Onko opettajia/koulun muuta henkilökuntaa täydennyskoulutettu PIO:sta? Esim. ajankohtaisista teemoista kuten yksityisyyden suojasta? Monikulttuurisuudesta? Katsomusten kirjosta? Sukupuolen moninaisuudesta? Miten?

Muuta

- Erityisopetuksen järjestäminen, erityisen tuen päätökset ja HOJKSit, oppimisen tukipalvelut, apuvälineiden saatavuus, avustaminen, yhteistyö sosiaali- ja terveystoimen ja muiden viranomaisten kanssa
- Perusopetuslain mukaiset hallintopäätökset.
- Kodin ja koulun yhteistyö
- Oppilashuolto, koulukuljetukset ja –ruokailu
- Tietoturvallisuudesta huolehtiminen